

Kovacic

UVOD

U svibnju se napunila već treća godina od kada nas je napustio naš Joško Kovačić. A još nam se čini da će svakog časa ući u žurbi kroz vrata, opremljen svojim ruksakom i boršama, i dati nam zadatke koje bi trebalo odmah obaviti. Rijetko nam je bila jasna žurnost tih njegovih malih, nama naoko nevažnih zadataka. No, on je bio svjestan ograničenosti vremena, i trudio se istražiti što više u onom vremenu koje mu je dano.

Premda je od 2003. g. bio zaposlenik Državnog arhiva u Splitu, i dalje je radni prostor dijelio s djelatnicima Muzeja hvarske baštine i s nama usko surađivao na svim značajnijim projektima. Za prošli broj *Priloga povijesti otoka Hvara*, koji je izašao na 60. obljetnicu prvog broja časopisa, Kovačić se intenzivno angažirao. Napisao je čak tri članka - dva o znamenitim graditeljima koji su značajno obilježili vizuru grada Hvara, Nikoli Karliću i Tripunu Bokaniću, i jedan o posebnom predmetu njegova interesa, nadnaravnim bićima - vampirima. K tome je lektorirao većinu pristiglih članaka i preveo njihove sažetke na engleski jezik. Nažalost, nije doživio tiskanje toga broja.

Na promociji časopisa na katu Arsenala 9. listopada 2019. najavili smo ovaj broj *Priloga povijesti otoka Hvara* kao *Zbornik u čast Joška Kovačića*, našeg neprežaljenog znanstvenika, suradnika i prijatelja. Tako je odaslan i poziv suradnicima za pripremu ovog broja. Moram priznati da sam dvojio zaslužuju li pristigli tekstovi, među njima ponajprije oni koje sam sam napisao, biti dio takvog zbornika. Imao sam na umu njegov perfekcionizam i inzistiranje na povijesnoj istini. Sve tekstove koje je on za ovaj časopis lektorirao, on bi ujedno i poboljšao, ispravljajući osim pravopisa i podatke za koje je znao da nisu ispravni. Ali, prisjetio sam se i njegove strasti za čitanjem novih tekstova. Jednom je naša ustanova promovirala knjigu autora koji njemu nije bio baš omiljen. Promocija je bila u

Svetom Marku, a mi smo propustili donijeti primjerak te knjige u sjedište ustanove. Nezadovoljan time, a nestrpljiv po prirodi pročitati nešto svježije objavljeno, po vrućem ljetnom suncu otišao je uzeti primjerak, kako bi ga što prije pregledao. Njegovo shvaćanje vrijednosti pisane riječi svjedoči i njegova oporuka - većinu svog imetka ostavio je Gradskoj knjižnici i čitaonici Hvar.

I zato sam siguran da bi on sve ove tekstove naših vrijednih suradnika sa velikim zanimanjem pročitao. Bi li se složio da oni budu objavljeni u zborniku njemu posvećenom? Sa sigurnošću mogu reći da ne bi. Ali ne zbog toga što ti tekstovi ne bi bili dostojni njegova zbornika, već zbog toga što bi ga sama ideja ovog zbornika užasnula. Skroman i samozatajan, uvijek je odbijao sve pohvale i priznanja. Čak nije dozvoljavao tituliranje doktorom, titulu koju je itekako zaslužio napisavši dosad najkvalitetniju povijest grada Hvara, doktorat *Razvoj grada i luke Hvara kao vojnog i pomorskog središta*.

U njegovoj bibliografiji objavljenoj u prošlim *Prilozima* - koju je, napomenimo, sam priredio - čitamo impresivne brojeve: 26 izvornih radova, 4 visoko stručna rada, 2 stručna, 1 pregledni rad, 127 neklasificiranih radova, 4 članka u leksikonima, 22 osvrti i polemike, 10 radova u suradnji s drugima te 39 arhivskih inventara. Treba napomenuti da bi većina njegovih neklasificiranih radova dobilo kategoriju izvornog znanstvenog rada, no njemu je od klasifikacije važnije bilo što prije objaviti novootkrivene spoznaje.

Zbornik koji je pred vama donosi teme iz raznih sfera humanističkih znanosti - povijesti, arheologije, povijesti umjetnosti, etnologije, muzikologije - i većina članaka citira barem po jedan rad Joška Kovačića.

Kovačićeva objavljena istraživanja, kao i ona neobjavljena - jer je za sobom ostavio fond pun bilješki, od kojih je tek dio doživio objavljivanje, a pohranjen je u Državnom arhivu u Splitu - rasvijetlila su mnoge tajne hvarske prošlosti. Na istom tragu nastavljaju i članci objavljeni u ovom zborniku. Istraživanjem izvora, propitivanjem ustaljenih teza, novim promišljanjima i praćenjem novih znanstvenih spoznaja autori ovih članaka nastojali su napraviti upravo to, baciti bar malo svjetlo na dio hvarske prošlosti. Joško Kovačić bi u njima nešto podcrtao i dodao u svoje bilješke, nešto zacrvenio i dopisao svoju primjedbu, a za neke bi bio spreman napisati i svoj odgovor. Nažalost, taj mogući odgovor nećemo nikada moći pročitati. Možemo samo nastaviti s radom na proučavanju hvarske prošlosti, na čemu će, nadam se, kao i do sada, *Prilozi povijesti otoka Hvara* i dalje inzistirati.